

**Уманський національний університет садівництва
факультет агрономії
кафедра генетики, селекції рослин та біотехнології**

Назва курсу	Стандартизація та сертифікація насіння
Викладачі	Жанна Новак
Профайл викладачів	https://genetics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-kafedri/novak-zhanna-mikolaiivna.html
Контактний тел.	(04744) 3-41-63
E-mail:	nzhanna@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=247
Консультації	Щоп'ятниці з 14.00. по 16.00 в аудиторії № 90 навчального корпусу №1

1. Анотація до курсу

«Стандартизація та сертифікація насіння» є вибірковою дисципліною, що спрямована на підготовку фахівців, які повинні знати і розуміти суть стандартизації насіння, чинні стандарти на насіння і посівний матеріал, а також категорії насіння, особливості сертифікації насінницьких посівів та посівного матеріалу. Також студенти повинні знати особливості сертифікації насіння за міжнародною схемою ОЕСР та вимоги до якості насіння і посівного матеріалу. Дисципліна необхідна як для насінневодів і фахівців у галузі насінництва, так і для агрономів.

2. Мета та цілі курсу

Мета курсу (інтегральна компетентність) — здобути глибокі теоретичні знання та набути практичних навичок зі стандартизації та сертифікації насіння, управління процесом сертифікації насіння, розробки умов здійснення державної та міжнародної сертифікації насіння на сучасному етапі розвитку сільського господарства України.

Цілі курсу (програмні компетентності):

- розуміння особливостей теоретичних основ, сутності та принципів стандартизації та сертифікації насіння;

- здатність досліджувати нормативну сутність стандартизації та сертифікації насіння та визначати їх місце у сільському господарстві України в сучасних умовах розвитку аграрного сектору;
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері стандартизації та сертифікації насіння, визначати його позитивні моменти та наслідки;
- здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики та моделювання умов здійснення державної та міжнародної сертифікації насіння;
- здатність управляти діяльністю Державного центру сертифікації та експертизи сільськогосподарської продукції та надавати рекомендації з удосконалення контролю якості насіння;
- здатність формувати теоретичні та практичні рекомендації щодо розробки напрямів удосконалення системи стандартизації та сертифікації насіння.

3. Формат курсу

Формат курсу є очним.

У рамках вивчення дисципліни «Стандартизація та сертифікація насіння» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, загальні, тематичні. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- семінарські заняття. На заняттях передбачається розгляд чинних стандартів на посівний матеріал, порядку сертифікації насіння сільськогосподарських культур, правила ввезення насіння з-за меж нашої країни. З метою кращого засвоєння матеріалу планується використання дискусій та тестів.
- практичні заняття. Студенти ознайомлюються зі зразками документів на насіння і посадковий матеріал, діючими стандартами; визначають тип первинного документу, який буде видано на партію насіння певної якості (з зазначенням чистоти, лабораторної схожості, вологості, вмісту насінин бур'янів та інших культурних рослин, вмісту ксенійних зерен та панцирного насіння).
- самостійна робота студентів проводиться з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

4. Результати навчання

- використовувати фундаментальні закономірності розвитку стандартизації та сертифікації насіння;
- уміти визначати та систематизувати особливості міжнародної стандартизації та сертифікації насіння;
- розуміти основні засади організації існуючих видів стандартизації та сертифікації насіння — вітчизняної та міжнародної;
- демонструвати знання теоретичних та практичних засад функціонування системи стандартизації та сертифікації насіння;
- уміти формувати власне бачення проблеми та перспектив розвитку сучасної системи стандартизації та сертифікації насіння сільськогосподарських рослин;
- визначати придатність або непридатність насіння сільськогосподарських культур до визначеної категорії;
- визначати сортові якості насіння і садивного матеріалу;
- здійснювати наукові пошуки і експерименти, використовувати науково-технічну інформацію, знаходити нові перспективні рішення виникаючих проблем;
- заповнювати документи на насіння і садивного матеріалу;
- користуватися нормативною базою на насіння;
- слідкувати за оновлення нормативної бази

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	14	16	60

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	2	агрономія	1	в

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Специфічні вимоги, які студент повинен врахувати, відсутні

8. Політики курсу

Під час підготовки рефератів або есе до семінарських занять, проведення контрольних заходів студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу доброчесності Уманського НУС.

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література/ ресурси в інтернеті	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. год.	Тема 1: Сертифікація насіння і садивного матеріалу - суть стандартизації та сертифікації - сертифікація насіння і садивного матеріалу - сертифікат відповідності УкрСЕПРО	Лекція 1 F2F	Опорний конспект лекцій	1, 2, 3, 4, 5	Перечитати конспект лекцій, 2 год	Відвідування – 1 бал	
Тиж. 1. 2 акад. год.	Тема 2: Порядок здійснення сертифікації насіння та/або садивного матеріалу - загальні поняття - визначення сортових якостей насіння та/або садивного матеріалу - визначення посівних якостей насіння та/або садивного матеріалу - оформлення та видача сертифіката на насіння та/або садивний матеріал	Лекція 2 F2F	Опорний конспект лекцій	1, 5, 6, 7, 8	Перечитати конспект лекцій, 2 год	Відвідування – 1 бал	
Тиж. 2. 2 акад. год.	Тема 1: Основні терміни та поняття: опрацювати методичні рекомендації та виписати: - головні положення, - терміни та поняття у сфері стандартизації і сертифікації насіння	Практичне заняття 1 F2F	Методичні рекомендації	1, 2, 3, 4, 5	Опрацювання методичних рекомендацій, опис основних постулатів та засвоєння матеріалу 2 год	Опис основних постулатів та відповідь на питання – 0-5 балів	
Тиж. 3. 2 акад. год.	Тема 3: ДСТУ 2240-93 "Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості" - сфера застосування - норми якості - упаковка, маркування. транспортування і зберігання - нормативно-технічна документація	Лекція 3 F2F	Опорний конспект лекцій Презентація	6	Передивитись презентацію, 2 год	Відвідування – 1 бал	
Тиж. 3. 2 акад. год.	Тема 2: Міжнародна система стандартів у галузі насінництва: опрацювати методичні рекомендації та описати основні положення	Практичне заняття 2 F2F	Методичні рекомендації	1, 2, 12, 14, 15	Опрацювання методичних рекомендацій, опис основних постулатів та засвоєння матеріалу 2 год	Опис основних постулатів та відповідь на питання – 0-5 балів	

Тиж. 5. 2 акад. год.	Тема 4: ДСТУ 4138-2002 "Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначання якості" - Загальні положення - Аналізування якості насіння - Документи про якість насіння - Правила арбітражного аналізування насіння	Лекція 4 F2F	Опорний конспект лекцій, Презентація стандарту	7	Перечитати конспект лекцій, 2 год	Відвідування – 1 бал	
Тиж. 5. 2 акад. год.	Тема 3 Сертифікація насіння і садивного матеріалу	Семінарське заняття МК 1 F2F	Опорний конспект лекцій, Методичні вказівки	1-8, 12, 14, 15	Вирішення тестів	Вирішення тестів – 0- 15 балів	
Тиж. 7. 2 акад. год.	Тема 5: ДСТУ 2949-94 "Насіння сільськогосподарських культур. Терміни та визначення"	Лекція 5 F2F	Опорний конспект лекцій, Презентація стандарту я	8	Передивитись презентацію, 2 год	Відвідування – 1 бал	
Тиж. 7. 2 акад. год.	Тема 4: Особливості сучасної стандартизації насіння: опрацювати методичні рекомендації та описати основні положення	Практичне заняття 4 F2F	Опорний конспект лекцій, Методичні вказівки	5,14,15,16	Опрацювання методичних рекомендацій, опис основних постулатів та засвоєння матеріалу 2 год	Опис основних постулатів та відповідь на питання – 0-5 балів	
Тиж. 9. 2 акад. год.	Тема 6: Державні стандарти України на окремі культури: ДСТУ 3769-98 Ячмінь; ДСТУ 3768: 2010 Пшениця; ДСТУ 4522:2006. Жито; - ДСТУ 4525-2006 Кукурудза; - ДСТУ 4964: 2008. Соя; - ДСТУ 4966: 2008 Насіння ріпаку	Лекція 6 F2F	Опорний конспект лекцій	17-22	Перечитати конспект лекцій, 2 год	Відвідування – 1 бал	
Тиж. 9. 2 акад. год.	Тема 5: ДСТУ 2240-93. Область застосування та основні положення: Ознайомлення з вимогами для якості насіння зернових, кукурудзи, сояшника - За якістьми насіння визначити тип документа, що йому відповідає	Практичне заняття 5 F2F	Стандарт	6	Вирішення індивідуальних завдань за використання стандарту, 2 год	Вирішення індивідуальних завдань – 0-5 балів	
Тиж. 11. 2 акад. год.	Тема 7: Контроль у насінництві - Порядок здійснення державного контролю у сфері насінництва - Вимоги до суб'єкта насінництва та розсадництва - Вимоги до ввезення насіння і садивного матеріалу на територію України	Лекція 7 F2F	Презентація	11,12, 15	Передивитись презентацію, 2 год	Відвідування – 1 бал	

Тиж. 11. 1акад. год.	Тема 6: ДСТУ 4138-2002. Область застосування та основні положення: описати зі стандарту основні теги	Практичне заняття 6 F2F	Стандарт	7	Опрацювання стандарту, опис методів визначення схожості, вологості насіння, маси 1000 насінин, заселеності шкідниками та зараженості хворобами 1 год	Опис основних постулатів та відповідь на питання – 0-5 балів	
Тиж. 11. 1акад. год	Тема 6: МК2 Державні стандарти України на насіння	Семінарське заняття 2	Опорний конспект лекцій, Методичні вказівки, стандарт	17-22	Вирішення тестів, 1 год	Вирішення тестів –0- 15 балів	
Тиж. 12. 2 акад. год.	Тема 7: ДСТУ та ТУ: особливості створення та специфіка застосування	Практичне заняття 7 F2F	Методичні рекомен- дації	1,2,3	Опрацювання методичних рекомендацій, опис основних постулатів та засвоєння матеріалу, 2 год	Опис основних постулатів та відповідь на питання – 0-5 балів	
Тиж. 13. 2 акад. год.	Тема 8: Модульний контроль 3: Контроль у насінництві.	Семінарське заняття F2F	Опорний конспект лекцій, Методичні вказівки	11, 12, 15	Вирішення тестів	Вирішення тестів – 0-15 балів	

10. Система оцінювання та вимоги

10.1. Денна форма навчання

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 100.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
2. Виконання лабораторних завдань;
3. Виконання індивідуальних завдань;

(1) При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінці підлягають: правильність написання письмового контролю на семінарському занятті;

Система оцінювання активності роботи:

а) відповідь з питань семінарів МК1, МК 2 та МК 3 — 0-15 балів.

(2) При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях; правильність проведення аналізів; додержання методики визначення показників якості насіння;

Система оцінювання активності роботи:

а) відповідь з питань практичного заняття – 0-2 бали.

б) описова частина – 0-3 бала.

1. (3) При контролі виконання індивідуальних завдань (студент вибирає одну тему з кожного змістовного модуля) оцінці підлягає правильність написання самостійної роботи, повнота висвітлення матеріалу та володіння матеріалом.

Система оцінювання індивідуальних завдань (з градацією 2 бала):

Виконання самостійної роботи — 23 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

1. Новак Ж.М., Полянецька І.О., Коцюба С.П. Сертифікація насіння та садивного матеріалу. Теоретичні основи для проведення лабораторних занять з дисципліни «Стандартизація і сертифікація насіння» для студентів спеціальності 201 «Агрономія» спеціалізацій «Селекція і генетика сільськогосподарських культур» та «Насінництво і насіннєзнавство» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2017. – 12с.
2. Новак Ж.М. Стандартизація і сертифікація насіння. Методичні рекомендації для індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Стандартизація і сертифікація насіння» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 12 с.
3. Новак Ж.М., Коцюба С.П. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Стандартизація і сертифікація насіння» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 201 «Агрономія» вищих аграрних закладів освіти IV рівня акредитації. – Умань: УНУС, 2018. – 15 с.
4. Подпрятков Г. І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікація продукції рослинництва / Г. І. Подпрятков , В. І. Войцехівський , Л. М. Мацейко, В.І.Рожко: посібник. - К. : Арістей, 2004. - 552 с.

5. Бичківський, Р. В. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація / Р. В. Бичківський, П. Г.Столярчук, П. Р. Гамула: підручник. – Львів: "Львівська політехніка", 2004. - 560 с.
6. ДСТУ 2240-93 «Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості»
7. ДСТУ 4138-2002 «Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості»
8. ДСТУ 2949-94 "Насіння сільськогосподарських культур. Терміни та визначення"
9. Насінництво й насіннєзнавство польових культур / За ред. М.М. Гаврилюка - К.: Аграрна наука, 2007. - 216с.
10. Коваленко Т. Насінництво під контролем // Агро-бізнес / №17(264) вересень 2013
11. Набок, В. Новая сертификация – новые надежды // Зерно. – 2009. –№ 11. – С. 92-96.
12. minagro.gov.ua
13. www.agro-business.com.ua
14. www.danosha.com.ua/ua/zakupivli/dstu-ta-hosty.html
15. zakon.rada.gov.ua/go/z0094-14
16. www.agro-business.com.ua
17. ДСТУ 4966:2008 насіння ріпаку для промислового перероблення
18. ДСТУ 3768:2010 Пшениця. Технічні умови.
19. ДСТУ 3769-98 Ячмінь. Технічні умови.
20. ДСТУ 4525:2006 Кукурудза. Технічні умови.
21. ДСТУ 4522-2006_0 Жито.
22. ДСТУ 4964-2008 Соя